

CENTRUL NATIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-8158 din 21.12. 2020

La nr. 08/7134 din 18.12.2020

Ministerul Sănătății, Muncii și
Protecției Sociale

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea unor legi (Legea nr. 1585/1998, nr. 102/2017, nr. 1456/1993).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 5 (cinci) file.

Director

Ruslan FLOCEA

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO20/7037 din 21.12.2020

~~la proiectul de lege pentru modificarea unor legi (Legea nr.1585/1998, nr. 102/2017, nr.1456/1993)~~

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul Republicii Moldova, iar autor nemijlocit este Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Potrivit art.12 alin.(2) al legii, *"Termenul de prezentare a recomandărilor asupra proiectelor de decizii va constitui cel puțin 10 zile lucrătoare de la data mediatizării anunțului referitor la inițierea elaborării deciziei sau de la data mediatizării anunțului privind organizarea consultărilor publice"*. Mai mult ca atât, art.11 alin.(2²) al aceleiași legi prevede că *"Anunțul privind organizarea consultărilor publice și*

materialele aferente sunt făcute publice cu cel puțin 15 zile lucrătoare înainte de definitivarea proiectului de decizie”.

Proiectul de lege supus expertizei și nota informativă au fost plasate pe pagina web a Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale la data de 02.12.2020, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului. Totodată, proiectul a fost remis spre efectuarea expertizei anticorupție la 18.12.2020, respectiv a fost asigurat termenul de 10 zile lucrătoare pentru recepționarea propunerilor și/sau obiecțiilor.

Astfel, în procesul de promovare a proiectului au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale prevăzute Legii nr.239/2008.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În cadrul notei informative autorul stabilește expres: *„Prin proiectul propus se asigură temeiul legal de reglementare a compensării medicamentelor și dispozitivelor medicale în condițiile asigurării obligatorii de asistență medicală;*

Noile modificări vizează reglementarea modului de compensare a dispozitivelor medicale din fondurile de asigurări obligatorii de asistență medicală, care nu cad sub incidența Legii nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală [...], Legii nr. 1456/1993 cu privire la activitatea farmaceutică [...] și Legii nr.102/2017 cu privire la dispozitivele medicale [...] și Hotărârii de Guvern nr. 1372 din 23.12.2005 cu privire la cu privire la modul de compensare a medicamentelor în condițiile asigurării obligatorii de asistență medicală [...]”.

Analizând normele elaborate se constată că acestea propun un nou mecanism de asigurare a persoanelor asigurate, în sensul Legii nr.1585/1998, cu dispozitive medicale compensate prin intermediul prestatorilor de servicii farmaceutice contractați de către asigurator. Astfel, scopul real al proiectului corespunde cu scopul declarat de autor în nota informativă.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Reieșind din datele prezentate în nota informativă, proiectul promovează interesele persoanelor asigurate din Republica Moldova (în sensul Legii nr.1585/1998), de a beneficia dispozitive medicale compensatorii. Totodată, analiza proiectului a relevat multiple riscuri ce pot afecta imparțialitatea organizării și funcționării mecanismului propus de asigurare cu dispozitive medicale.

Subsidiar, menționăm că nu s-a oferit analiză completă a volumului de mijloace financiare necesare pentru implementarea unei astfel de politici, ceea ce afectează transparența acestui proces și riscul de a se crea o presiune enormă pe fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală, iar în rezultat scopul declarat riscă să nu fie atins.

Prin urmare, se constată că promovarea proiectului este conformă interesului public, în măsura în care riscurile identificate vor fi excluse de către autorul reglementărilor propuse.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de *„nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

Nota informativă stabilește necesitatea și temeiul elaborării proiectului, prezintă argumentarea de rigoare și analizează principalele prevederi cu evidențierea elementelor noi aduse în legislația națională, ceea ce corespunde cerințelor statuate la art.30 al Legii nr.100/2017 privind actele normative.

1.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Reieșind din argumentele expuse de autor în nota informativă, precum și prevederile proiectului, se constată că implementarea acestuia presupune cheltuieli financiare, care potrivit notei informative „se încadrează în limita fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pentru anul bugetar în conformitate cu necesitățile sistemului de sănătate”. Totodată, se impune necesitatea unor clarificări și detalizări a resurselor financiare necesare pentru realizarea scopului propus, deoarece din analiza compartimentului „fundamentarea economico-financiară” din notă nu se poate distinge cu exactitate de care sume anual vor fi nevoie pentru a asigura necesitățile reale ale persoanelor asigurate (cu dispozitive medicale compensate). Autorul invocând datele unui studiu ce vizează doar unele din aspectele reglementate, precum: studiul de evaluare a impactului bugetar privind complicațiile care pot apărea în cazul nemonitorizării glicemiei la pacienții cu Diabet Zaharat (realizat pentru perioada anilor 2019-2021), ceea ce nu este suficient pentru o apreciere obiectivă și transparentă privind implementarea normelor propuse.

Totodată, potrivit notei „Cheltuielile logistice de implementare a proiectului vizat ce țin de organizarea și funcționarea Consiliului și Secretariatului pentru dispozitive medicale compensate se vor asigura din sursele actual disponibile a entităților responsabile și nu vor necesita cheltuieli suplimentare.

Costurile de finanțare a dispozitivelor medicale compensate vor fi aprobate anual, în baza Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, în limita bugetului anual aprobat, fără a diminua numărul de beneficiari de dispozitive medicale, luând în calcul incidența și prevalența populației prin maladiile aferente ce necesită asigurarea cu dispozitive medicale în condiții de ambulator”.

În concluzie, se atestă lipsa unor calcule estimative ce ar demonstra disponibilitatea fondului sus-menționat de a asigura realizarea angajamentelor propuse prin proiect. Prin urmare, se propune completarea notei informative cu date și calcule suplimentare ce ar argumenta disponibilitatea fondului asigurărilor obligatorii de asistență medicală de a acoperi toate cheltuielile legate de asigurarea cu dispozitive medicale compensate. Totodată, ținând cont că acest mecanism de asigurare cu dispozitive medicale este o noutate pentru Moldova se impune și necesitatea elaborării unui studiu de evaluare a impactului și efectelor social-economice a normelor proiectului asupra fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, cât și asupra cetățenilor. O asemenea abordare și reglementare detaliată va asigura transparența procesului de asigurare cu dispozitive medicale

compensate.

I.5.3. Efectuarea analizei impactului de reglementare.

Proiectul nu a fost supus analizei impactului de reglementare, în conformitate cu prevederile Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și a Hotărârii Guvernului nr.23/2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative.

Proiectul stabilește norme privind dreptul de import și distribuire a medicamentelor și dispozitivelor medicale și au impact direct asupra întreprinzătorilor din domeniul furnizării dispozitivelor medicale (producătorilor de dispozitive medicale, importatorilor și distribuitorilor), fapt ce argumentează necesitatea supunerii proiectului elaborat analizei impactului de reglementare.

Circumstanța în cauză poate constitui o încălcare a principiilor de previzibilitate a reglementării activității de întreprinzător, de echitabilitate și proporționalitate în raporturile dintre stat și întreprinzător.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Prezentul raport de expertiză anticorupție se referă exclusiv asupra proiectului de lege și cu referire la textul legii se atestă că acesta conține unele prevederi ambigui, care pot fi interpretate în mod preferențial. Aceste prevederi se referă la stabilirea obligativității încheierii unor contracte-tip, precum:

- contract de eliberare a medicamentelor și dispozitivelor medicale compensate din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală,
- contract-tip privind livrarea medicamentelor și/sau dispozitivelor medicale compensate prestatorilor de servicii farmaceutice, fără a se cunoaște, fie a se stabili prin lege cele mai esențiale clauze contractuale, astfel pentru a garanta o transparență a procesului în cauză, ceea ce prezintă un risc de corupție.

Aceste aspecte urmează a fi analizate detaliat în conținutul capitolului III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

Reieșind din faptul că proiectul vizat vine să modifice și să completeze legile de bază din domeniul asigurărilor obligatorii de asistență medicală, acestea nu contravin cadrului legal național. Totodată,

În proiect se atestă prezența unor norme de trimitere generale la hotărârile de Guvern ce urmează să fie aprobate, pentru a deveni viabilă implementarea normelor propuse, iar transparența întregului mecanism poate fi garantat doar prin instituirea unor norme rigide și limite clare din start, care să excludă orice promovări de interese private, în procesul de asigurare cu dispozitive medicale compensate. În acest sens, atenționăm că acest domeniu este unul vulnerabil, întrucât implică: 1) resurse financiare considerabile din fondul de asigurări obligatorii de asistență medicală și o colaborare; 2) colaborarea între mai multe categorii de subiecți (întreprinzători și autorități publice), interesele cărora de cele mai multe ori sunt diferite. De aceea punem un accent deosebit pe asigurarea unui proces transparent și clar din start.

La acest capitol, Convenția ONU împotriva corupției - act internațional ratificat de către Republica Moldova prin Legea nr.158/2007, stabilește expres la art.9 că „Fiecare stat parte ia, conform principiilor fundamentale ale sistemului său juridic, măsurile necesare pentru a stabili un sistem corespunzător de achiziții publice care să se bazeze pe transparență, concurență și criterii obiective pentru luarea de decizii și care, între altele, să fie eficiente pentru prevenirea corupției. Aceste sisteme, pentru aplicarea cărora se poate ține seama de valori-cadru, prevăd mai ales:

a) difuzarea publică a informațiilor privind procedurile de achiziții publice și contracte, aici fiind cuprinse informațiile despre apelurile de oferte și de informare corespunzătoare asupra atribuirii de contracte, fiind lăsat suficient timp potențialilor ofertanți pentru a stabili și înscrie oferta lor;
b) stabilirea anterioară a condițiilor de participare, inclusiv criteriile de selecție și de atribuire, și regulile apelurilor de oferte și publicarea lor;

c) folosirea criteriilor obiective și predeterminate pentru luarea de decizii privind achizițiile publice, cu scopul de a facilita verificarea ulterioară a aplicării corecte a regulilor sau procedurilor;

d) un sistem de recurs intern eficient, inclusiv un sistem de apel eficient, care să garanteze exercițiul căilor de atac în cazul încălcării regulilor sau procedurilor stabilite conform prezentului paragraf [...].

Mai mult ca atât, alin.(2) al art.9 din convenție declară „Fiecare stat parte ia, conform principiilor fundamentale ale sistemului său iuridic, măsurile corespunzătoare pentru a promova transparența și responsabilitatea în gestiunea finanțelor publice. Aceste măsuri cuprind, în special: [...]

b) comunicarea în timp util a cheltuielilor și a veniturilor;

c) un sistem de norme de contabilitate și audit și de control de gradul doi;

d) sisteme eficiente de gestiune a riscurilor și de control intern;

e) dacă este cazul, măsuri corective în cazul neîndeplinirii exigențelor prezentului paragraf.”

Aspectele date sunt detaliat descrise în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul reglementează direct activitatea Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, care este o organizație de stat autonomă, inclusiv cu autonomie financiară, nonprofit (art.12 din Legea nr. 1585/1998). În contextul proiectului această entitate va fi una determinantă în procesul de asigurare cu dispozitive medicale compensate. Astfel, de transparența activității acestei entități depinde și transparența întregului proces, ea fiind parte contractantă a tuturor contractelor menționate la Art.I pct. 3 și pct.4 din proiect. Însă, în lipsa unor date privind clauzele de bază ale acestor contracte, precum și lipsa unor date privind modul de determinare a celui mai avantajos preț și a modului de distribuire a dispozitivelor medicale nu poate fi garantată imparțialitatea și obiectivitatea gestionării mecanismului vizat în proiect.

Totodată, atenționăm că Curtea de Conturi prin Hotărârea nr.30 din 16 iulie 2020 cu privire la

Raportul auditului financiar al Raportului Guvernului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în anul 2019 a evidențiat mai multe probleme vis-a-vis de mecanismul de monitorizare și control al medicamentelor compensate, fapt ce inevitabil se va răsfrânge și asupra noului mecanism propus de compensare a dispozitivelor medicale.

În acest sens, remarcăm recomandările Curții de Conturi înaintate Companiei Naționale de Asigurări în medicină, în speță:

„1.1. asigurarea întreprinderii măsurilor ce se impun, în scopul asigurării continuității reformelor prin extinderea funcționalității SIA „Asistență Medicală Primară” și implementarea rețelei electronice „e-Rețetă”, cu stabilirea termenelor de realizare raportați (Cap. II);

1.2. implementarea și aplicarea în cadrul SIA „Medicamente compensate” a filtrului de control ce ține de corectitudinea prescrierii medicamentelor (medicamentul, categoria de asigurare și maladia beneficiarului), în conformitate cu cerințele cadrului normativ (Cap. II) [...]”.

Prin urmare, modul de reglementare general și neimplementarea recomandărilor Curții de Conturi riscă să acorde Companiei Naționale de Asigurări în Medicină discreții și competențe excesive în procesul de asigurare a cetățenilor cu dispozitive medicale compensatorii, ceea ce prezintă un risc de corupție. Aspectele date sunt detaliat descrise în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Art.36 din Constituția Republicii Moldova, prevede că "(1) Dreptul la ocrotirea sănătății este garantat. (2) Minimul asigurării medicale oferite de stat este gratuit.", iar lipsa unor date și calcule detaliate privind disponibilitatea fondului asigurărilor obligatorii de asistență medicală de a acoperi toate cheltuielile legate de asigurarea cu dispozitive medicale compensate, riscă să ducă la imposibilitatea realizării măsurilor propuse în volumul declarat și imposibilitatea asigurării cetățenilor cu dispozitive medicale necesare.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -

Art.1 pct.3, pct.4, pct.5 din proiectul de lege

3. Între asigurător și prestatorul de servicii farmaceutice se încheie un contract de eliberare a medicamentelor și dispozitivelor medicale compensate din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală, conform căruia prestatorul se obligă să elibereze persoanelor înregistrate la medicul de familie, conform bazei de date a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, medicamente și dispozitive medicale compensate din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală, iar asigurătorul se obligă să achite costul acestor medicamente și dispozitive.

4. (2) Contractul-tip privind livrarea medicamentelor și/sau dispozitivelor medicale compensate prestatorilor de servicii farmaceutice se aprobă de către Guvern.

5. f) să determine cel mai avantajos preț și modul de distribuire în raport cu furnizorii de medicamente și dispozitive medicale compensate, și să încheie contracte cu furnizorii de medicamente și dispozitive medicale în modul stabilit de Guvern.:

c/2) să verifice respectarea de către furnizorii de medicamente și dispozitive medicale a

prevederilor contractului încheiat cu asiguratorul.

Obiecții:

Analizând normele propuse în ansamblu, se constată lipsa unei transparențe în realizarea scopului propus, din mai mult aspecte. Pentru început stabilim pct.3 și pct.4 reglementează obligativitatea încheierii unor contracte care vor pune baza colaborării între subiecții implicați în procesul de asigurare cu dispozitive medicale compensate, însă clauzele de bază ale acestor contracte, nu sunt cunoscute la etapa dată, ele fiind stabilite ulterior prin acte normative ale Guvernului. Optăm pentru o reglementare detaliată (cu stabilirea unor limite și principii ale viitorului mecanism de asigurare cu dispozitive stabilite prin prezenta lege).

Totodată, Compania Națională de Asigurări în Medicină va fi subiectul determinant în procesul dat, el fiind gestionatorul Fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală și potrivit proiectului va fi responsabilul (din partea statului) de:

- încheierea contractelor menționate la pct.3 și 4 din proiect,
- determinarea celui mai avantajos preț și modul de distribuire a medicamentelor și a dispozitivelor medicale compensate, fără a se cunoaște metodologia de calcularea a acestora (autorul făcând trimitere repetată la o procedură aprobată de Guvern),
- verificarea realizării prevederilor contractuale de către furnizori.

Toate aceste responsabilități concentrate în sarcina unei singure entități publice implică și anumite riscuri vis-a-vis de obiectivitatea și imparțialitatea realizării și gestionării întregului proces. De aceea, optăm pentru o reglementare cât mai transparentă asupra clauzelor contractuale ce urmează a fi încheiate și a mecanismului de implementare, pentru a exclude eventualele abuzuri ce pot apărea în acest proces care implică gestionarea resurselor financiare publice și aportul cetățenilor (prin achitarea primelor de asigurări). Totodată, lipsa unor date privind modul de determinare a celui mai avantajos preț și a modului de distribuire a dispozitivelor medicale nu poate fi garantă imparțialitatea și obiectivitatea gestionării mecanismului vizat în proiect.

În acest sens, atenționăm că unul din principiile de organizare a asigurării obligatorii de asistență medicală, declarat la art.4 din Legea nr.1585/1998 este „principiul transparenței, potrivit căruia fondurile de asigurări obligatorii de asistență medicală se gestionează transparent, prin informarea subiecților asigurării obligatorii de asistență medicală și a persoanelor interesate cu privire la executarea veniturilor și cheltuielilor”.

Mai mult ca atât, în vederea evitării unor eventuale fraudări a fondurilor publice Convenția ONU împotriva corupției, a instituit careva măsuri de prevenire, astfel art.9 din convenție declară expres că „Fiecare stat parte ia, conform principiilor fundamentale ale sistemului său juridic, măsurile necesare pentru a stabili un sistem corespunzător de achiziții publice care să se bazeze pe transparență, concurență și criterii obiective pentru luarea de decizii și care, între altele, să fie eficiente pentru prevenirea corupției. Aceste sisteme, pentru aplicarea cărora se poate ține seama de valori-cadru, prevăd mai ales:

a) difuzarea publică a informațiilor privind procedurile de achiziții publice și contracte, aici fiind cuprinse informațiile despre apelurile de oferte și de informare corespunzătoare asupra atribuirii de contracte, fiind lăsat suficient timp potențialilor ofertanți pentru a stabili și înscrie oferta lor;

b) stabilirea anterioară a condițiilor de participare, inclusiv criteriile de selecție și de atribuire, și regulile apelurilor de oferte și publicarea lor;

c) folosirea criteriilor obiective și predeterminate pentru luarea de decizii privind achizițiile publice, cu scopul de a facilita verificarea ulterioară a aplicării corecte a regulilor sau procedurilor;

d) un sistem de recurs intern eficient, inclusiv un sistem de apel eficient, care să garanteze exercițiul căilor de atac în cazul încălcării regulilor sau procedurilor stabilite conform prezentului paragraf [...].”

Subsidiar, alin.(2) al art.9 din convenție declară „Fiecare stat parte ia, conform principiilor fundamentale ale

sistemului său juridic, măsurile corespunzătoare pentru a promova transparența și responsabilitatea în gestiunea finanțelor publice. Aceste măsuri cuprind, în special: [...]

b) comunicarea în timp util a cheltuielilor și a veniturilor;

c) un sistem de norme de contabilitate și audit și de control de gradul doi; [...]" În concluzie, respectarea unei transparențe este o cerință/principiu de bază stabilit atât prin actele naționale, cât și cele internaționale, iar multiplele trimiteri la viitoarele proceduri ce urmează a fi instituite (fără limite sau reguli de bază) prezintă un risc de corupție.

Într-o altă ordine de idei, în cadrul promovării proiectului nu a fost prezentat un studiu complet privind evaluarea impactului și efectelor social-economice a normelor proiectului asupra fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, cât și asupra cetățenilor. La fel, în nota informativă nu au fost prezentate date și calculele suplimentare care ar argumenta disponibilitatea fondului asigurărilor obligatorii de asistență medicală de a acoperi toate cheltuielile legate de asigurarea cu dispozitive medicale compensate.

Optăm pentru o reglementare detaliată și limitativă a mecanismului de asigurare a persoanelor cu dispozitive medicale compensate, ceea ce va evita abuzurile din partea entităților implicate și va garanta protecția intereselor persoanelor asigurate.

Recomandări:

1. Completare proiectului cu prevederi ce vor stabili expres clauzele de bază ale contractelor reglementate la Art.1 pct.3 și 4.
2. Stabilirea unui mecanism de control și supraveghere asupra entităților implicate în procesul reglementat de normele proiectului.
3. Efectuarea și prezentarea unui studiu complet privind evaluarea impactului și efectelor social-economice a normelor proiectului asupra fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, cât și asupra cetățenilor.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Concurența normelor de drept
- Lacună de drept
- Lipsa/insuficiența transparenței funcționării entităților publice
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Lipsa/insuficiența mecanismelor de supraveghere și control (ierarhic, intern, public)

Riscuri de corupție:

- Generale
- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - corupere pasivă
- Legalizarea actelor de:
 - abuz de serviciu
 - delapidarea fondurilor și/sau a patrimoniului
 - depășire a atribuțiilor de serviciu
 - conflict de interese și/sau favoritism
 - utilizare neconformă a fondurilor și/sau a patrimoniului

IV. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, în vederea instituirii unui nou mecanism de asigurare a persoanelor asigurate, în sensul Legii nr.1585/1998, cu dispozitive medicale compensate prin intermediul prestatorilor de servicii farmaceutice contractați de către asigurator.

Autorul a respectat cerințele legale privind asigurarea transparenței în procesul decizional, stabilite în Legea nr.239/2008. Totodată, statuăm că prevederile proiectului corespund cu scopul declarat de către autor în nota de argumentare.

Cu referire la nota informativă, recomandăm autorului completarea compartimentului ~~„fundamentarea economico-financiară”~~ cu date și calcule estimative, ce ar argumenta disponibilitatea fondului asigurărilor obligatorii de asistență medicală de a acoperi toate cheltuielile legate de asigurarea cu dispozitive medicale compensate.

Subsidiar, menționăm că nu a fost prezentată analiza impactului de reglementare, în conformitate cu prevederile Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, deși se impune această cerință întrucât proiectul elaborat aduce atingere intereselor furnizorilor dispozitivelor medicale (producătorilor de dispozitive medicale, importatorilor și distribuitorilor).

Totodată, în normele propuse au fost identificați mai mulți factori de risc printre care lipsa transparenței în promovarea mecanismului de asigurare cu dispozitive medicale compensate, manifestată prin neindicarea clauzelor de bază ale contractelor menționate la Art.I pct.3 și 4 din proiectul de lege, precum și multiplele trimeri la actele normative aprobate de Guvern ce vor stabili procedura de realizare a celor propuse. Pentru a asigura o transparență a mecanismului propus se recomandă suplimentar, elaborarea și prezentarea unui studiu complet privind evaluarea impactului și efectelor social-economice a normelor proiectului asupra fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, cât și asupra cetățenilor.

Recomandăm autorului în procesul de promovare a proiectului de a lua în calcul și recomandările Curții de Conturi înaintate în Raportul auditului financiar al Raportului Guvernului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în anul 2019, aprobat prin Hotărârea nr.30 din 16 iulie 2020 (aspectele ce vizează „E-Rețeta” și SIA „Medicamente compensate”).

Prin urmare, este necesară o evaluare a prevederilor proiectului prin prisma obiecțiilor și recomandărilor înaintate în prezentul raport de expertiză anticorupție.

21.12.2020

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Cristina DIACENCO, Inspector principal

Diaceenco C.